

ارتقای مقاومت اقلیمی در کشورهای توریستی

دومین سری از گزارش‌های «گردشگری برای توسعه» سازمان جهانی گردشگری به شرح فعالیت‌های موفقیت‌آمیز گردشگری و توسعه پایدار می‌پردازد. این گزارش‌ها می‌تواند برای فعالان بخش از این حیث الهام‌بخش باشد که فرصت‌های موجود در گردشگری و تحقق توسعه پایدار را بشناسند. در سال ۲۰۱۷ جمع‌آوری اطلاعات درباره فعالیت‌های کشورها و اقتصادهای توسعه‌یافته و در حال توسعه، با هدف نشان دادن اینکه چگونه گردشگری پایدار می‌تواند عامل توسعه باشد، صورت گرفت. در مجموع ۲۳ مورد مطالعاتی به‌عنوان نمونه از تمام مناطق جهان انتخاب شدند که ابتکارات بخش‌های عمومی و خصوصی و جوامع محلی و همچنین جزئیات بااهمیتی را درباره روش‌ها و رویکردهای موفق استفاده شده از سوی فعالان گردشگری نشان می‌دهند؛ اطلاعاتی ارزشمند که می‌تواند باعث ایجاد نگرش‌های جدید و استفاده از شیوه‌های گردشگری پایدار در جوامع محلی شوند.

توریسم، بخش غالب اقتصاد کشور ساموآ است که بیش از ۲۰ درصد GDP را تشکیل می‌دهد. پایگاه‌های اصلی گردشگری ساموآ، سواحل بکر، تالاب‌های ساحلی و مناطق صخره‌ای هستند. حدود ۷۰ درصد جمعیت کشور در نوار صد متری ساحل زندگی می‌کنند و به فعالیت‌های گردشگری مشغولند. از آنجا که این مناطق همجوار خطوط ساحلی هستند، تحت‌تأثیر خطرات طبیعی ناشی از تغییرات آب و هوایی یا تغییرات تدریجی در طول زمان مانند افزایش سطح آب، قرار می‌گیرند. برای رفع این مشکلات، پروژه «ارتقای مقاومت اقلیمی در کشورهای توریسم محور» بر این موارد متمرکز شده است:

• توسعه پایداری سیستم‌های طبیعی و اجتماعی-اقتصادی در عملیات و مناطق وابسته به گردشگری؛

• بهبود استراتژی‌های معیشتی؛

• حفاظت جوامع در برابر مخاطرات مربوط به تغییرات آب و هوا.

این طرح، برنامه ریزی‌های مدیریت یکپارچه و حساس به آب و هوا را برای پنج منطقه توسعه گردشگری پشتیبانی می‌کند. این مناطق شامل حداقل ۱۰ روستا، ۱۶ عملیات گردشگری داخلی، ۴ ناحیه گردشگری و جوامع گسترده‌تر در روستاهای جنوب شرق آپولو، مانونو، شرق، شمال غرب و جنوب شرق ساوایی، هستند. از جمله اهداف پروژه، معرفی اقدامات تطبیقی مناسب ناحیه موردنظر، تقویت ظرفیت‌های نهادی در جهت گنجاندن تغییرات آب و هوایی و خطرات مربوط به فجایع طبیعی در چارچوب سیاست‌های گردشگری و افزایش آگاهی محلی و درک اهمیت آمادگی در مواجهه با خطرات اقلیمی بودند که با همکاری سرمایه‌گذاران در سطوح مختلف و مشارکت بخش‌های خصوصی و دولتی، دنبال شدند.

از منابع موجود در جهت بنا نهادن طرح‌های حمایت مالی و مکانیزم‌های انتقال خطر، استفاده می‌شود. این برنامه‌ها قابلیت توسعه یک سیستم هشدار زود هنگام را در کنار پیاده‌سازی اقدامات تطبیقی در جوامع توریسم محورو مراکز گردشگری با اولویت بیشتر فراهم می‌آورد. چنین اقداماتی، مدیریت زیرساخت‌های ساحلی، منابع آب، خطوط ساحلی و ظرفیت‌های گردشگری از جمله امکانات تفریحی را مورد هدف قرار می‌دهند. اقدامات و فعالیت‌های تطبیقی کلیدی عبارت بودند از: حفاظت سواحل ماناس، تکمیل سیستم هشدار زود هنگام اقلیمی (CLEWS)، آموزش کایاک و خرید تجهیزات لازم برای اپراتورها و به‌کارگیری کمک‌های مالی خرد. این طرح امکان مشارکت نزدیک دولت ساموآ با سایر سهامداران از جمله

UNDP را در زمینه گنجاندن تغییرات آب و هوایی در برنامه مدیریت گردشگری، توسعه سواحل و بهره‌وری بهتر از زمین، فراهم کرد.

مزایای پروژه

حالا این پروژه موجب افزایش پایداری بخش گردشگری شده که بیش از ۲۰ درصد تولید ناخالص ملی ساموآ محسوب می‌شود. از سوی دیگر، این پروژه به‌طور مستقیم در بهبود خدمات ارائه شده توسط ۱۶ اپراتور مقاصد گردشگری که جزو پروژه بوده‌اند، کمک کرد. این امر با ارتقای امکانات و ساخت واحدهای جدید از طریق طراحی معماری، مهندسی ساخت و ساز و نظارت، به‌دست آمد. همچنین نظارت‌هایی جهت اطمینان از پایداری خدمات و کیفیت آنها مطابق با انتظارات بازارهای هدف صورت گرفت و بدین ترتیب سبب رشد اقتصادی پایدار شد. در همین حال، چنین پروژه‌ای در زمینه اشتغال‌زایی و مبارزه با فقر، با فراهم آوردن ابزار و حمایت از اپراتورهای گردشگری کوچک در کنار جوامع محلی، به سازگاری آنها با شرایط اقلیمی و بنابراین بهبود شرایط اجتماعی-اقتصادی شان کمک کرده است. در بخش بهره‌وری بهتر از منابع و حفاظت زیست محیطی نیز علاوه بر حمایت از اقدامات تطبیقی در مدیریت زیرساخت‌های ساحلی، منابع آب، خطوط ساحلی و فعالیت تفریحی گردشگری در پنج ناحیه توسعه گردشگری، پروژه به گنجاندن تغییرات اقلیمی در برنامه‌ریزی توسعه محلی از جمله برنامه‌های گردشگری کمک کرد.

این امر نمونه بارزی از توسعه گردشگری پایدار در مقابله با اثرات منفی تغییرات اقلیمی در کوتاه مدت یا بلندمدت است. از سوی دیگر، پنج برنامه مدیریتی که خطرات اقلیمی را در برمی‌گیرند در پنج منطقه توسعه گردشگری از طریق این پروژه گسترش یافتند. رهنمودهای اقدامات مقاومت اقلیمی به‌صورت فنی توسعه پیدا کردند و بیش از ۷۵ درصد اپراتورهای محلی گردشگری، این رهنمودها را از طریق طرح کمک‌های مالی کوچک اعمال می‌کنند. همچنین شانزده اپراتور گردشگری از طریق طرح کمک‌های مالی کوچک امکان تامین بودجه برای اقدامات مقاومت اقلیمی را پیدا کردند. پنج فعالیت کاهنده خطر در مناطق توسعه گردشگری نیز به اپراتورها معرفی شده، اطلاع‌رسانی‌های اولیه تکمیل و امکان آموزش سیستماتیک در نواحی توسعه گردشگری فراهم شده است که موجب افزایش ظرفیت‌ها در جهت کاهش خطرات مربوط به تغییرات اقلیمی می‌گردد. بیش از ۸۰ درصد جوامع مورد هدف پروژه، با اقدامات بلند مدت مدیریت خطرات تغییر اقلیم، روش‌های معیشتی مقاومت اقلیمی را پذیرفته‌اند.

مترجم: الهام مرادقلی - دنیای اقتصاد